

Cants de Setmana Santa

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Església parroquial
Alçada: 123

Coordenades:

Latitud: 41.54553
Longitud: 1.89348
UTM Est (X): 407711
UTM Nord (Y): 4599910

Classificació

Número de fitxa 08147 - 161
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Religios
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Santa Maria d'Olesa](#)
[Setmana Santa](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 14/11/2011 - 01:00

Descripció

Cants tradicionals que es porten a terme dins el ritual que acompanya la celebració dels misteris de Setmana Santa. El seu origen és força antic, ja que per les seves característiques musicals es podrien datar al segle XVIII o principis del XIX. Cal ressaltar el fet que a Catalunya només es canten a Olesa i Monistrol de Montserrat, mentre que a les illes de Sardenya, Còrcega i Sicília uns cants molt similars i amb la mateixa lletra es troben molt més estesos i són més coneguts. Es tracta de tres peces musicals: el Miserere, l'Stabat Mater i el Poderoso, anomenats així per l'inici de cada himne. El primer consisteix en uns salms, el segon és un himne a la Mare de Déu i el tercer un himne a Crist. Tots són concebuts com a cants polifònics per a tres veus masculines. La tradició és que la nit del dijous i divendres sant el grup va seguint el recorregut dels misteris, i en cada indret es fa una cantada. Antigament solien cantar-se també a les cases particulars que ho demanaven, i al final es donava una almoina perquè el grup pogués celebrar un àpat. La realització d'aquests cants està envoltada d'un ritual important. Fins el segle XIX els que sortien a cantar eren membres de la confraria del Sant Crist, i vestien unes túniques de tradició antiga, algunes de les quals encara es conserven. Actualment els que canten són gent del poble, i van vestits amb tratjo negre. Així com la processó era una celebració més pública, aquest tipus de cants han estat tradicionalment associats a un tipus de ritual més íntim. L'espai on es fan conté una atmosfera molt especial, amb el misteri col·locat d'una manera concreta i envoltat per ornamentació floral i ciris. Tot plegat constitueix una pervivència molt autèntica de la religiositat popular tradicional.

Història

Sembla que la versió actual d'aquests cants de Setmana Santa podria datar-se al segle XVIII o començament del XIX. En algun text apareixen associats al nom de Joan Furés com a autor. Probablement aquest músic del segle XIX va ser qui va posar per escrit la música en partitura. El paral·lel d'aquests cants amb els que estan documentats a Sardenya, Còrcega i Sicília és molt gran. En aquestes illes del Mediterrani occidental, on la tradició és molt més arrelada i coneguda, també es canten fent el recorregut dels misteris i, pel que sembla, l'origen es podria atribuir al moment d'ocupació catalano-aragonesa. A Catalunya aquest tipus de cants són pràcticament desconeguts i només es troben documentats a la zona Montserratina (Olesa i Monistrol). A Olesa fins el segle XIX era la confraria del Sant Crist, continuadora de l'antiga confraria dels Dolors, qui s'encarregava de fer aquests cants. Actualment aquesta confraria és l'única que encara existeix vinculada a un misteri de Setmana Santa. Antigament els seus membres es trobaven a ca la Barba (casa de la família Boada-Bayon) per fer els preparatius de la trobada. Fins els volts de 1940 els confreres feien el que se'n deia "menjar la taronja": unes safates grosses amb rodanxes de taronja amb sucre. Tradicionalment eren només els homes qui cantaven, però des de fa uns anys el grup s'ha dividit i ara n'hi ha un que manté la tradició de cantar només homes i un altre de mixt que ha incorporat dones.

Bibliografia

- DURAN, Josep (1964). Article al diari d'Olesa, núm. 115.
- DURAN DURAN, Lluís (1994). Músics i orquestres d'Olesa, p. 62.
- HERNÁNDEZ, Àngel Manuel (2007). La confraria del Sant Crist d'Olesa de Montserrat, p. 97
- STEFANO RUIU, Franco (2007). I riti della Settimana Santa in Sardegna, Imago Edizioni, Nuoro (Itàlia).
- ROTA BOADA, Xavier (2010). "Els cants polifònics de la Setmana Santa olesana" (conferència i treball en procés de recerca, inèdit)